

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

יח.

עין משפט נר מצוה

קלד א ב מיי פ"א מהל
 בית הנמיה הלכה
 די ופי"ג הל' יח:
 קלד ג ד ה מיי פ"א
 מהל' שמיטה הל'
 כו סמג עין סג טו"ע
 יו"ד סי' ס"ו סעי' ז
 ובהג"ה:
 קלו ר ז מיי"ס הל' פא
 סמג ס"ט טו"ע
 יו"ד סי' ו סעי' ג וסעיף
 ח בהג"ה[ח]

לעזי רש"י

ארישטי"ר [ארישטי"ר].
 לעצור.

שיטה מקובצת

[א] אינה קורעת לבית הלל.
 ג"כ כן נמצא בשני סי'
 ובסי' אחר אינו כותב
 לכה: [ב] תניא בחוספתא
 דאין חלוק מקום שחיטה
 בכל הקנה: [ג] ור' יוסי
 ב' יהודה סבר אה היה
 רובה מוקף כלבנה כשרה:
 [ד] אלא היה שאין הטבעות
 שלמות אלא רצופות בשו:
 [ה] והשתא לעבדיה ע"י
 שמיר. ג"כ ובבית שני
 היה שמיר כמו שהוכיחו
 הורו: [ו] ובבית ד' נ"ד ע"א
 ע"כ: [ז] אבל לשירי מקום
 שחיטה לא אמר רובו
 ככולו: [ח] דאורבא טוב
 הוא שלא יחשוב כלל
 בתוך הטבעות: [ט] אבל
 בשאר טבעות לא מהני
 רוב טבעות דאין:

ברית גרשום

כדי פנימה המזבח. שאם
 היה מזבח פגום נפסל
 מלקריב עליו: לא קשיא
 א סבידא הא באבא
 (א) שתתור בה עיפון
 דכתיב אבנים שלמות:
 ולא סר סבינא. כלומר
 דקמני מלכות לחכס: כן
 שומצת סבינא יפה. לא
 מעברין ליה: ממסכתין
 ליה. לבישיבה בפרתא
 כלומר מלכבנין ליה
 הכי
 גרסין אמר להו ליעיינו
 רבנן במילתיה וישירו
 ליה: הא בחמורתא. כלומר
 מחוברת לא. ואוסרים
 ומתירים חדא מילתא היא
 כלומר ואפי' באכילה
 מחיר: השוחט מתוך
 הטבעת ושייר בה מלא
 החוט וכו'. כלומר כל
 השוחט בעינין דלא לשחוט
 בין הטבעות אלא בתוך
 אחת מן הטבעות צריך
 שישחוט ואי שחט בתוך
 אחת מן הטבעות ושייר
 בה מלא החוט על פני
 כולה: ר' יוסי ב' יהודה
 אומר מלא החוט על פני
 רובה. כלומר אפי' לא
 שייר אלא מלא החוט על

[א] נראה דהתם כאן וז"ל
 כפירא כדי שתתור בה עיפון
 נכנסת לא דוחא דכתיב אבנים
 שלמות.

ובמה פנימת המזבח כדי שתתחורר בה צפורן. וז"ל והיאך בנו המזבח דלנה ימלאו אבנים בלא פנימה ואם יחליקו בצרור איכא איסורא דלא תניף עליהן צרור וליכא למימר נמי ע"י שמיר דע"כ ע"י שמיר נמי לא יהיו חלקות שלא תתחורר בהן הלפזון מדלמך במסכת ע"ז פרק רבי ישמעאל (דף נב): גבי אבני מזבח ששקלוש אנשי יון וגמזוס בית חשמונאי היכי נעבד נחצריניהו אבנים שלימות אמר רחמנא וינסקריניהו פירוש לעשות בלא פנימה לא תניף עליהן צרור אמר רחמנא ויהשתא ליעבדיניהו ע"י שמיר אלא ודאי שמיר אין עושה אותם חלקות שלא תתחורר בהן הלפזון ויש לומר דצפרק איזרו מקומן (ובחס 97 ג). משמע שזנו אותם באבנים קטנות חלקות שלא היה בהם שום פגמה כגון חלוקי אבנים של נחל ומיהא קשה דגבי בית המקדש (א) כתיב (נמי) אבן שלמה מסע נבנה וקאמר ר' יהודה צפרק עגלה ערופה (סוטה 97 מה): דבית המקדש נבנה ע"י שמיר: (ב) הא בתלושה הא במחוברת. גבי שן ה"מ לשנויי הכי אלף משום דצמתי' מני והשנייס דמשמע תרי משום הכי נמי מוקי לה בתלושים ופסולין מפני שהם חונקים: ור"א קתני אוסרין ומתירין.

ובמה פנימת המזבח כדי שתתחורר בה צפורן מיתיבי כמה פנימת המזבח ר' שמעון בן יוחאי אומר בטבח ר"א בן יעקב אומר כזית לא קשיא הא בסידא הא באבנא אומר רב הונא האי בטבחא דלא א"ר סבינא קמי חכם משמתנין ליה ורבא אמר דמעברין ליה ומכרוין אבשריה דטרפה היא וז"ל פלוגי כאן בשומצת סבינא ויפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סבינא יפה ממסכס ליה בפרתא דאפי' לעובד כוכבים נמי לא מודבן ההוא טבחא דלא סר סבינא קמיה דרבא בר חיינא שמתיה ועבריה ואכרוי אבשריה דטרפה היא אקלעו מר זוטרא ורב אשי לגביה אמר להו ליעיינו ר"רבה במלתיה דתלו ביה טפלי ברקה רב אשי לסביניה ונמצאת יפה ואבשריה אמר ליה מר זוטרא ולא ליהוש מר לסבא א"ל שליוחתי קא עבדינן אמר רבה בר (א) הונא וישן תלושה וצפורן תלושה מותר לשחוט בה לכתחלה והא אגן תנן חוץ ממגל קציר והמגירה והשיניים והצפורן מפני שהן חונקין שן אשן לא קשיא: הא בחדא הא בתרתי צפורן אצפורן לא קשיא הא בתלושה הא במחוברת: מתני' השוחט במגל קציר בדרך הליכתה ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם החליקו שיניה הרי היא כסכין: גמ' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אף כשהכשירו ב"ה לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבילה אבל באכילה אסורה א"ר אשי דיקא נמי דקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ולא קתני ב"ש אוסרין וב"ה מתירין וליטעמך ליתני ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין אלא פוסלין ומכשירין ואוסרין ומתירין חדא מילתא היא: מתני' השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט על פני כולה שחיטתו כשרה ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא חוט על פני רובה: גמ' רב ושמואל דאמרי תרויהו הלכה בר' יוסי בר' יהודה ואפי' ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר השוחט

יוסי דמכין שהתחיל השחיטה בתוך הטבעת לרץ שיגמר כל השחיטה בטובה ומיהו לפירוש הקונטרס אין קשה משם דאע"ג דלפטר דיפסקל נמי לזד מטה אס היי יולא מטבעת הגדולה והיה נכנס בשאר טבעות מ"מ אין לרץ שיייר מלא החוט כלפי מטה דלדרבה טוב הוא שלא יזיהה כלל בתוך הטבעות אלא צין טבעת למטעם ומ"מ דחוק הוא לפי' הקונטרס ונראה לפרש דהכי קאמר דאפי' רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר דמהי שזיר מלא החוט על פני רובה אלא בטבעת הגדולה דברובה יז רוב קנה דהא מקפת כל הקנה אבל בשאר טבעות לא מהני יזרובה דאין צרוב שלהם רוב הקנה שהרי אין מקיפין כל הקנה: יוסף

לעזי רש"י
 ארישטי"ר [ארישטי"ר].
 לעצור.

שהחור. דלשיטתו: צנצנא. כל דהו כדכתיב אבנים שלמות: דלא סר סבינא. שלא הראה סבינו לחכס: מעברין ליה. מאומותו שלא ימכור בשר עוד: נמצאת סבינו יפה. משמתנין ליה משום אפקירותא שהחליף פניו דקיימא לן מנדין על כבוד הרב בצרכות צפ' מני שמתו (דף ע"ב): צפרתא. פירש. פרתא תרגום של פרש: דאפילו לעובדי כוכבים לא מודבן. והיכא דנמצאת סבינו יפה מכרוין עליה דטרפיה היא משום קנסא ולעובדי כוכבים מיהא שצקינן ליה לזבונה: שמיטה ועציה. דקסצר כי אמר רבא מעברין ליה אפי' נמצאת סבינו יפה קאמר: לגביה. דרבא בר חיינא: צמילתיה. של טבח זה אולי תמצאו לו זכות: טפלי. ציס קטנים תלושים עליו זון ולרץ להשתכר. טפלא תרגום של טף (שמות י): ואכשריה. דקסצר הא דלמך רבא מעברין ליה בשלא נמצאת סבינו יפה קאמר: לנצח. לרבא בר חיינא שהעבירו וחתה מכשירו: שליוחתי קעבדינן. שהרי ליונו למנוח לו זכות ועכשו שנונינו אין אנו לריכין שנתלש הלחי מן האדם או מן הבהמה לאפוקי מחוברת דבעלי חיים: הא צפרתי. דאפי' תלושות מן החי וקצועות בלתי הוו כסכין פגומה שיש הפרש צין זו לזו: חדא. כשרה ואע"ג דאין זה רוחב הא קיימא ליה היכא דהולין והביא אפילו סכין כל שהוא כשרה: מחוברת. לבעלי חיים כרבי דלמך אין שוחטין במחוברת: מתני' מגל קציר. דרך הליכתה או אינה קורעת לבית הלל מפני שראשיה כפופים מאד: גמ' אצל באכילה אסורה. גזירה הולכה אטו הוצאה: איסור והיתר שייך לענין אכילה: אלא פוסלין ומכשירין כו'. ולשון פסול והכשר השחיטה קאי לבית שמיאי פסולה שחיטתו ונבילה היא ולב"ה שחיטתו כשרה אף באכילה ולא תידוק מינה שיעתא לרבי יוחנן ומיהו דר' יוחנן איתא דגמרא גמיר ליה מרבי: מתני' השוחט מתוך הטבעת. טבעת גדולה שהיא עליונה לכולן קאמר שאין טבעת למעלה הימנה: ושייר בה מלא החוט על פני כולה. לזד הראש שלא הטה לנכין לזאת מן הטבעות לזד הראש עד שגמר כל הטבעת כולה כשרה: מלא החוט. כלומר כל דהו. אצל אס קודם שגמר את כולה הגרים את הקסין לזד הראש ויאל מן הטבעת

ובמה פנימת המזבח כדי שתתחורר בה צפורן מיתיבי כמה פנימת המזבח ר' שמעון בן יוחאי אומר בטבח ר"א בן יעקב אומר כזית לא קשיא הא בסידא הא באבנא אומר רב הונא האי בטבחא דלא א"ר סבינא קמי חכם משמתנין ליה ורבא אמר דמעברין ליה ומכרוין אבשריה דטרפה היא וז"ל פלוגי כאן בשומצת סבינא ויפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סבינא יפה ממסכס ליה בפרתא דאפי' לעובד כוכבים נמי לא מודבן ההוא טבחא דלא סר סבינא קמיה דרבא בר חיינא שמתיה ועבריה ואכרוי אבשריה דטרפה היא אקלעו מר זוטרא ורב אשי לגביה אמר להו ליעיינו ר"רבה במלתיה דתלו ביה טפלי ברקה רב אשי לסביניה ונמצאת יפה ואבשריה אמר ליה מר זוטרא ולא ליהוש מר לסבא א"ל שליוחתי קא עבדינן אמר רבה בר (א) הונא וישן תלושה וצפורן תלושה מותר לשחוט בה לכתחלה והא אגן תנן חוץ ממגל קציר והמגירה והשיניים והצפורן מפני שהן חונקין שן אשן לא קשיא: הא בחדא הא בתרתי צפורן אצפורן לא קשיא הא בתלושה הא במחוברת: מתני' השוחט במגל קציר בדרך הליכתה ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם החליקו שיניה הרי היא כסכין: גמ' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אף כשהכשירו ב"ה לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבילה אבל באכילה אסורה א"ר אשי דיקא נמי דקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ולא קתני ב"ש אוסרין וב"ה מתירין וליטעמך ליתני ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין אלא פוסלין ומכשירין ואוסרין ומתירין חדא מילתא היא: מתני' השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט על פני כולה שחיטתו כשרה ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא חוט על פני רובה: גמ' רב ושמואל דאמרי תרויהו הלכה בר' יוסי בר' יהודה ואפי' ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר השוחט יוסף דמכין שהתחיל השחיטה בתוך הטבעת לרץ שיגמר כל השחיטה בטובה ומיהו לפירוש הקונטרס אין קשה משם דאע"ג דלפטר דיפסקל נמי לזד מטה אס היי יולא מטבעת הגדולה והיה נכנס בשאר טבעות מ"מ אין לרץ שיייר מלא החוט כלפי מטה דלדרבה טוב הוא שלא יזיהה כלל בתוך הטבעות אלא צין טבעת למטעם ומ"מ דחוק הוא לפי' הקונטרס ונראה לפרש דהכי קאמר דאפי' רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר דמהי שזיר מלא החוט על פני רובה אלא בטבעת הגדולה דברובה יז רוב קנה דהא מקפת כל הקנה אבל בשאר טבעות לא מהני יזרובה דאין צרוב שלהם רוב הקנה שהרי אין מקיפין כל הקנה: יוסף

ובמה פנימת המזבח כדי שתתחורר בה צפורן מיתיבי כמה פנימת המזבח ר' שמעון בן יוחאי אומר בטבח ר"א בן יעקב אומר כזית לא קשיא הא בסידא הא באבנא אומר רב הונא האי בטבחא דלא א"ר סבינא קמי חכם משמתנין ליה ורבא אמר דמעברין ליה ומכרוין אבשריה דטרפה היא וז"ל פלוגי כאן בשומצת סבינא ויפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סבינא יפה ממסכס ליה בפרתא דאפי' לעובד כוכבים נמי לא מודבן ההוא טבחא דלא סר סבינא קמיה דרבא בר חיינא שמתיה ועבריה ואכרוי אבשריה דטרפה היא אקלעו מר זוטרא ורב אשי לגביה אמר להו ליעיינו ר"רבה במלתיה דתלו ביה טפלי ברקה רב אשי לסביניה ונמצאת יפה ואבשריה אמר ליה מר זוטרא ולא ליהוש מר לסבא א"ל שליוחתי קא עבדינן אמר רבה בר (א) הונא וישן תלושה וצפורן תלושה מותר לשחוט בה לכתחלה והא אגן תנן חוץ ממגל קציר והמגירה והשיניים והצפורן מפני שהן חונקין שן אשן לא קשיא: הא בחדא הא בתרתי צפורן אצפורן לא קשיא הא בתלושה הא במחוברת: מתני' השוחט במגל קציר בדרך הליכתה ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם החליקו שיניה הרי היא כסכין: גמ' א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אף כשהכשירו ב"ה לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבילה אבל באכילה אסורה א"ר אשי דיקא נמי דקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ולא קתני ב"ש אוסרין וב"ה מתירין וליטעמך ליתני ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין אלא פוסלין ומכשירין ואוסרין ומתירין חדא מילתא היא: מתני' השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט על פני כולה שחיטתו כשרה ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא חוט על פני רובה: גמ' רב ושמואל דאמרי תרויהו הלכה בר' יוסי בר' יהודה ואפי' ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר השוחט יוסף דמכין שהתחיל השחיטה בתוך הטבעת לרץ שיגמר כל השחיטה בטובה ומיהו לפירוש הקונטרס אין קשה משם דאע"ג דלפטר דיפסקל נמי לזד מטה אס היי יולא מטבעת הגדולה והיה נכנס בשאר טבעות מ"מ אין לרץ שיייר מלא החוט כלפי מטה דלדרבה טוב הוא שלא יזיהה כלל בתוך הטבעות אלא צין טבעת למטעם ומ"מ דחוק הוא לפי' הקונטרס ונראה לפרש דהכי קאמר דאפי' רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר דמהי שזיר מלא החוט על פני רובה אלא בטבעת הגדולה דברובה יז רוב קנה דהא מקפת כל הקנה אבל בשאר טבעות לא מהני יזרובה דאין צרוב שלהם רוב הקנה שהרי אין מקיפין כל הקנה: יוסף

[א] נכסותו [ל: ט] (ב) עיני פקשי' דפענית כי ד"ה וסיור, א ליל רבנן, (ד) ומסין פ"א ה"ג, (ה) [לעל טו: ו] (ו) [ב"ק טז: ו] (ז) [דברים כו, טז:] (ח) עיני רש"י, (ט) [לקמן ל: ו] (י) ד"ה מ"ו, (כ) [ועי' חק' בע"ז כג: ד"ה בקשו ותוס' זכמים נד: ד"ה אבנים זמ' סוכה מט. ד"ה שכל ותוס' גיטין סח. ד"ה אכילא, ע"י ר"מ]

גליון הש"ס

גמ' כדי שתתחורר. לזון עכבה מהי"כ שארית תמות תתחור (מהלס עו) עיין צרכי' סס:

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבה בר רב הונא:
 (ב) רש"י ד"ה ר' יוסי וכו' פסולה כולה משם ולמעלה: (ג) תוס' ד"ה ומנה וכו' בית המקדש נבני כתיב אבן: (ד) ד"ה אצל וכו' דבשאר טבעות נמי מכשיר:

מוסף רש"י

כדי שתתחורר בה צפורן. שמשכב בה לפזון אס נדוקין אותו ככדיקת סכין (בבביות לז): חוץ ממגל קציר. שקולין בה הבהמה, פלגליה בלע"ז, שפנימיה טעות וכן לזד אחד בשופע (ועי' סו). והמגירה. סכין מלא פנימה ואין משופעת ככל מגל קציר אלא משופעת, שיש לפנימה מורשא מתקן ומתקן כחטם פנימה אונת, ומגירה בלע"ז סיגיא (שו). והשינים. החמוצים בלתי של צהמה (שו). והצפורן. מחוברת (שו). מפני שהן חונקין. שאין תומכין אלא קורעין מחמת הפגומה, והאי חונקין שארא קאי ולא אצפורן. דעמטא דלפזון מפרש בגמרא משום מחובר (שו).